

EERSTE TUSSEN- RAPPORTAGE 2022

januari - maart 2022

gemeente
Barneveld

Inhoudsopgave

1. Aanbieding	3
2. Uitgangspunten en leeswijzer	5
3. Algemeen beeld in hoofdlijnen	6
Financiële hoofdlijnen	6
Belangrijke ontwikkelingen	9
4. Programma's	11
1. Participatie & ondersteuning	11
2. Bedrijvigheid & bereikbaarheid	16
3. Woon- en Leefomgeving	20
4. Bestuur en interne dienstverlening	27
5. Bijlage	33
Bijlage voortgang bezuinigingsmaatregelen	33

Aan de raad

Barneveld, 7 juni 2022

Aanbieding

Tussenrapportage in een nieuwe vorm

Hierbij bieden we u de eerste Tussenrapportage 2022 aan, met peildatum 1 april. Vanaf 2022 zijn we afgestapt van het geven van negen maandrapportages over het begrotingsjaar. Dit komt overeen met het rapport van de raadsrapporteurs en het advies van de raads werkgroep P&C. Hiermee concentreren we ons op twee tussenrapportages: één in juli en één in november. De rapportage in juli wordt tegelijk in de raad behandeld met de Jaarverslaggeving en de Kaderbrief. De rapportage in november wordt tegelijk in de raad behandeld met de Programmabegroting. Beide rapportages geven een voorlopige eindprognose voor het lopende begrotingsjaar. Met deze timing kunt u zich een integraal beeld vormen. Daarnaast hebben de rapportages in de nieuwe vorm als doel u beter en completer te informeren.

Deze eerste Tussenrapportage sluit aan op de uitgangspunten van de lopende Programmabegroting 2022. De Programmabegroting 2022 is steeds het vertrekpunt. Aan de hand daarvan geven we (verwachte) afwijkingen op financiën en beleid weer. Tegelijkertijd staat de Tussenrapportage ook in relatie met de Kaderbrief 2023. Een aantal zaken dat via de Tussenrapportage wordt voorgesteld, werkt door op het opstellen van de Kaderbrief. Uiteindelijk worden deze ook betrokken bij de Programmabegroting 2023, die in het najaar wordt vastgesteld.

Ontwikkelingen die leiden tot bijstelling

In de Programmabegroting 2022 hebben we onze doelen op papier gezet en financieel begroot. Dat hebben we behoedzaam gedaan. Zo hebben we bijvoorbeeld de positieve financiële effecten vanuit de septembercirculaire 2021 niet volledig doorvertaald in de programmabegroting. Inmiddels is er een nieuw kabinet aangetreden met een nieuw regeerakkoord en financieel kader. Dat zorgt ervoor dat de positieve financiële effecten nu in deze Tussenrapportage wel volledig verwerkt zijn. Deze financiële effecten zijn afkomstig uit de september- en decembercirculaires 2021.

De kabinetsplannen reiken tot en met 2025. Voor gemeenten zorgt dit voor hogere baten uit het gemeentefonds. Dit komt vooral door hogere accessen en het opschorten van een omstreden bezuiniging. De zogenaamde opschalingskorting. Tegelijkertijd is het financiële vooruitzicht na 2025 voor de gemeenten nog onduidelijk. We kijken uit naar toekomstige afspraken tussen het kabinet en de gemeenten.

Wereldwijd hebben we te maken met snel veranderende omstandigheden. Deze omstandigheden werken door naar de gemeenten. Bij deze Tussenrapportage komt dit aan de orde. Hierbij valt te denken aan:

- de ontstane situatie in Oekraïne (het opvangen van de vluchtelingen);
- de scherp opgelopen inflatie;
- opgelopen energieprijzen;
- grondstoffentekorten;
- tekorten op de arbeidsmarkt.

Dit alles zorgt ervoor dat het kabinet met een heroverweging op de rijksambities en bijbehorende financiering zal komen. Dit zal ook doorwerken naar gemeenten. In deze Tussenrapportage ziet u ook de eerste gevolgen van bovenstaande ontwikkelingen. En de bijbehorende wijzigingen op de vorig jaar opgestelde programmabegroting. We hebben dit alles zo goed mogelijk in beeld gebracht. Dit hebben we gedaan met de kennis van dit moment. We beseffen ons dat we nu vooral in scenario's ("wat als, wat dan") zullen moeten denken. Die overwegingen komen bij de Kaderbrief en de begrotingsvoorbereiding aan de orde. In dit document beperken we ons tot de grootste afwijkingen van de eerste drie maanden en de mogelijke maatregelen.

Coronamonitor

Er is geen aparte Coronamonitor in dit document verwerkt. Dit is anders dan voorheen. Dit komt door een scherpe ommekeer van de Coronacrisis. De beperkende maatregelen zijn inmiddels opgeheven. Onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers hebben weer de ruimte gekregen. Dit zorgt ervoor dat zij inmiddels veel activiteiten weer hebben opgepakt. Uiteraard zijn er nog steeds negatieve gevolgen voor hen. We proberen hen nog steeds zo goed mogelijk, vanuit onze rol, te ondersteunen. Ook blijven we alert op een eventuele nieuwe uitbraak. Maar voor nu is er geen reden meer voor een aparte monitor. Eventuele extra maatregelen worden niet meer apart, maar via de programma's verwerkt. Dit geldt voor de

maatregelen die zijn genomen of nog lopende zijn.

Gemeenteraadsverkiezingen

Tot slot zijn er begin dit jaar gemeenteraadsverkiezingen geweest. Deze zijn goed verlopen. Daarna kwam het proces van de bestuurswisseling. Dit heeft geleid tot een nieuw samengesteld college en een bijbehorend coalitieakkoord. De implicaties van dat akkoord zijn niet meegenomen in deze Tussenrapportage. Ze worden betrokken bij de Kaderbrief en vooral de Programmabegroting 2023.

Vaststelling

De 1e Tussenrapportage 2022 bieden wij u hierbij ter vaststelling aan. Wij stellen u voor:

1. De gewijzigde budgetten per beleidsproduct, zoals per programma aangegeven in het financieel overzicht, te autoriseren voor het begrotingsjaar 2022.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

W. Wieringa
Secretaris

J.J. Luteijn
Burgemeester

Uitgangspunten

We hanteren bij deze tussenrapportage de volgende uitgangspunten:

- We rapporteren over verwachte afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting, gebaseerd op de eindejaarverwachting.
- Wanneer er op het budget van een beleidsproduct financiële afwijkingen zijn die groter zijn dan € 50.000 en meer dan 2% van het budget, worden deze toegelicht.
- De peildatum van de 1e tussenrapportage 2022 is 1 april 2022.

Leeswijzer

Algemeen beeld in hoofdlijnen

Allereerst geven wij u een algemeen beeld. Dat doen wij door u de financiële hoofdlijnen te laten zien, ondersteund door een korte analyse van de belangrijkste ontwikkelingen die wij als rode draad ophalen naar aanleiding van de rapportages per begrotingsprogramma.

Rapportage per begrotingsprogramma

Vervolgens zoomen we in op de speerpunten per begrotingsprogramma. Bij de rapportage over de (beleidsmatige) voortgang van de speerpunten hanteren wij een aantal symbolen. Zo ontstaat er een overzicht in één oogopslag. De symbolen zien er als volgt uit:

	= verloopt conform (bijgestelde) opgave.
	= aandachtspunt gesignaleerd. Nieuwe ontwikkeling waarbij de gevolgen nog niet (volledig) duidelijk zijn. Er is <i>mogelijk</i> sprake van een afwijking bij een onderdeel van het speerpunt.
	= aandachtspunt gesignaleerd. Er is mogelijke heroverweging door college of raad benodigd.
	= er is meer gerealiseerd op inhoud / er is een onderbesteding of er zijn extra financiële middelen / speerpunt loopt voor op planning / risico is niet meer van toepassing of kleiner

Alleen afwijkingen (niet-groen) worden in deze rapportage toegelicht. Speerpunten die volledig 'op groen staan' zijn niet opgenomen in deze rapportage.

Bij de financiële toelichting op beleidsproducten gebruiken we tabellen, die als volgt zijn opgebouwd:

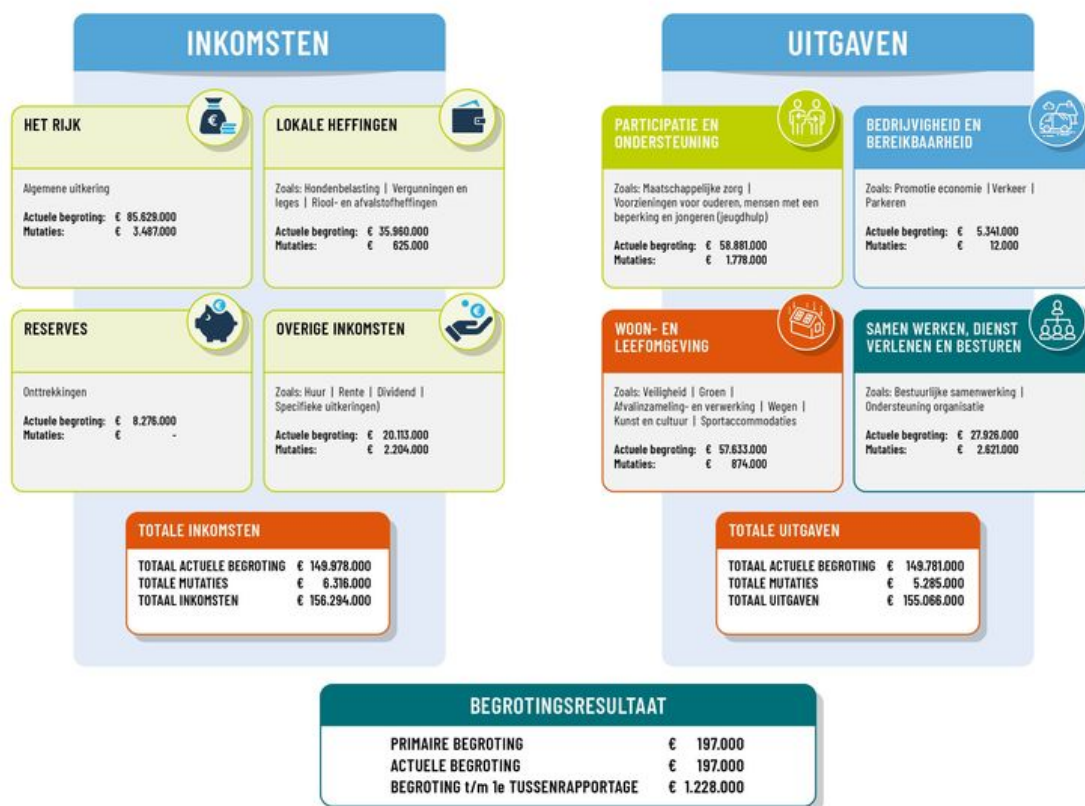
- Primaire begroting: de begroting 2022 die in november 2021 is vastgesteld door de raad.
- Actuele begroting: de primaire begroting 2022, bijgesteld met besluiten met financiële consequenties die zijn genomen vóór de peildatum van de 1e tussenrapportage 2022.
- Mutaties 1e tussenrapportage: de mutaties die bij deze tussenrapportage worden voorgesteld, gebaseerd op de eindejaarsprognose 2022.
- Begroting 2022 t/m 1e tussenrapportage: de bijgestelde begroting inclusief de voorgestelde mutaties bij deze tussenrapportage.

Daarnaast zijn er de volgende afkortingen:

- I/S: deze afkortingen staan voor incidentele afwijking (I) en structurele afwijking (S)
- V/N: deze afkortingen staan voor voordeel (V) en nadeel (N)
- Cijfers in de tabellen zijn x € 1.000

Bij de programma's is er ook ruimte voor een tekstuele toelichting op overige ontwikkelingen, die niet onder de speerpunten vallen.

Algemeen beeld in hoofdlijnen

Financiële hoofdlijnen

In deze 1e tussenrapportage 2022 worden budgetbijstellingen voorgesteld die optellen tot een nadeel van € 3,4 miljoen (met een structurele doorwerking van € 3,6 miljoen (nadeel)). Aan de andere kant zien we in 2022 een voordeel van ruim € 4,4 miljoen op de algemene dekkingsmiddelen, voornamelijk bij de algemene uitkering. Onderaan de streep zien we daardoor bij deze tussenrapportage een voordelig resultaat. Het begrotingsresultaat opgenomen in de primaire begroting 2022 was € 0,2 miljoen. Het bijgestelde begrotingsresultaat gebaseerd op de jaareindeverwachting in 2022 is € 1,2 miljoen.

bedragen x € 1.000

Programma	Huidige begroting		Voorstel begroting			Begroting 2022 t/m 1e tussenrapportage
	Begroting 2022 Primitief	Begroting 2022 Actueel	Mutaties 1e tussenrapportage	Afwijking	I/S	
Programma's	- 113.159	- 113.159	- 3.398 N			- 116.557
1. Participatie en ondersteuning	- 48.472	- 48.472	374 V	0,8% V	IS	- 48.098
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 4.445	- 4.445	- 12 N	-0,3% N	IS	- 4.457
3. Woon- en leefomgeving	- 34.690	- 34.690	- 784 N	-2,3% N	IS	- 35.474
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 25.552	- 25.552	- 2.976 N	-11,6% N	IS	- 28.528
Algemene dekkingsmiddelen	108.221	108.221	4.429 V		IS	112.650
Saldo van baten en lasten	- 4.938	- 4.938	1.031 V			- 3.907
Mutatie reserves	5.135	5.135	-		-	5.135
Begrotingsresultaat	197	197				1.228

Grootste afwijkingen

De grootste afwijkingen worden veroorzaakt door:

In programma 1:

- Hogere lasten en baten van ruim € 1.500.000 (incidenteel) in 2022 in verband met het Nationaal Programma Onderwijs. De gemeente ontvangt een bedrag van in totaal ongeveer 1,5 miljoen van het Rijk om leerlingen in de komende drie schooljaren te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs.
- Lagere lasten van € 400.000 (incidenteel) door voornamelijk minder instroom dan de afgelopen jaren in het kader van de WWB (Wet werk en bijstand).
- Hogere lasten van € 400.000 (structureel) in verband met het succesvol plaatsen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt met loonkostensubsidie. Daar staan hogere baten van € 430.000 (incidenteel) tegenover in verband met een grotere bijdrage BUIG-budget vanuit het Rijk door een aangepaste financieringssysteem per 2022. Dit bedrag is incidenteel opgenomen, omdat de verdeling nog onzeker is.
- Hogere lasten van € 230.000 (structureel) in verband met groei van het aantal cliënten bij de algemene voorziening Huishoudelijke Ondersteuning. Een groei die zich doorzet vanuit eerdere jaren.
- Lagere lasten van € 200.000 bij de WMO-vangnetvoorzieningen, doordat hier minder gebruik van wordt gemaakt dan verwacht.

In programma 3:

- Hogere lasten van ongeveer € 220.000 (structureel) in verband met hogere OZB-aanslagen voor onderwijshuisvesting. In de jaarrekening 2021 is geconstateerd dat de OZB-aanslagen bij onderwijshuisvesting tot overschrijdingen leiden omdat de verhoging van de OZB voor onderwijshuisvesting nog niet meegenomen was in de begroting.
- Hogere lasten van ongeveer € 200.000 (structureel) voor de VGGM. De werkelijke bijdrage aan de VGGM op basis van de begroting 2022 van de VGGM blijkt hoger dan begroot door de gemeente Barneveld. Een verdere stijging van de bijdrage wordt verwacht vanaf 2023. Dit wordt verwerkt in de programmabegroting 2023.
- Lagere baten van ongeveer € 200.000,- (incidenteel) op de leges Bestemmingsplannen. Verwacht wordt dat de primitief begrote opbrengsten voor de leges Bestemmingsplannen niet haalbaar zijn. Dit heeft enerzijds te maken met het ontbreken van grotere ontwikkelingen waarvoor hogere legesbedragen in rekening worden gebracht. Anderzijds is dit vanwege een lagere productie, omdat de voorbereidingen op de Omgevingswet en het zaakgericht werken grote inspanningen vragen van de organisatie. De verwachting is dat deze tendens dit jaar (deels) blijft bestaan.

In programma 4:

- Hogere lasten van ongeveer € 2.670.000 (waarvan € 1.770.000 structureel) in verband met de prognose van de arbeidskosten voor de ambtelijke organisatie in 2022. Omdat de sturing op arbeidskosten door de gehele begroting (programma's) loopt is in programma 4 bij het financieel overzicht en bij het speerpunt organisatieontwikkeling in het kader van transparantie een integrale toelichting opgenomen. We verwachten in 2022 - met de huidige inzichten - op een tekort uit te komen bij de arbeidskosten. Dit gaat om:
 - een tekort van *per saldo* € 1,8 miljoen in 2022 en € 1,7 miljoen vanaf 2023. Deze overschrijding is te verklaren door een aantal oorzaken. In de begroting is rekening gehouden met vaste formatie en een minimale flexibele schil. De (huidige) arbeidsmarkt laat een verschuiving zien van vaste dienstverbanden naar zzp's. Bovendien staat ook de inschaling van (nieuwe) medewerkers onder druk en is er extra CAO-stijging die eind januari 2022 duidelijk is geworden. In dit bedrag is naast de hogere kosten ook rekening gehouden met een aantal dekkingsmogelijkheden. Door meer te sturen op arbeidskosten en door bovenstaande aanpassingen brengen we de begroting en werkelijkheid meer in evenwicht.
 - een eerste inschatting van de mogelijke frictiekosten als gevolg van het groeiplan in 2022 van € 0,8 miljoen (incidenteel).
 - een stijging in de werving- en selectiekosten van € 65.000 (structureel) door extra inzet van middelen in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

In de algemene dekkingsmiddelen (programma 4.3):

- Hogere baten van € 440.000 (incidenteel) op de opbrengsten van OZB-aanslagen voor woningen en niet-woningen. In 2022 zien we hogere opbrengsten dan begroot. Deze trend wordt nader uitgezocht en het structurele effect wordt verder uitgewerkt richting de begroting 2023.
- Lagere lasten van € 400.000 (incidenteel) in verband met de actualisatie van kapitaallasten. Zoals in de jaarrekening 2021 ook is aangegeven, heeft een aantal investeringen in 2021

vertraging opgelopen en deze zijn daarom nog niet in 2021 afgerond. Dat betekent dat de kapitaallasten die daarvoor waren begroot incidenteel in 2022 vrijvallen.

- Daarnaast zorgen de september- en decembercirculaire van het Rijk voor een voordeel in 2022-2025. De septembercirculaire was al deels opgenomen in de programmabegroting 2022. Het resterende deel wordt nu verwerkt in de tussenrapportage. Het positieve effect bestaat vooral uit de toekenning van extra middelen voor jeugdzorg, een positieve ontwikkeling van het accres en een eenmalig voordeel in 2022 vanwege het vervallen van de opschalingskorting in verband met coronasteun richting gemeenten. Het effect van de september- en decembercirculaire is als volgt. Onderdeel hiervan is ook een aantal neutrale mutaties, waar een taak tegenover staat - de lasten voor deze taken zijn verwerkt bij het betreffende programma.

Effect september- en decembercirculaire 2021	2022	2023	2024	2025
Totaal	3.487.000	1.786.000	1.482.000	1.410.000

Programma-overstijgend:

In de programma's zijn ontwikkelingen opgenomen in verband met loon- en prijsstijgingen die optellen tot hogere lasten van ruim € 350.000 (structureel). Dit bestaat uit ruim een ton aan prijsontwikkelingen in verband met duurder materiaal, hogere brandstof- en energiekosten. Daarnaast bestaat dit uit een kleine 2,5 ton aan hogere subsidies in verband met compensatie van stijging van CAO-loonkosten in zorg en welzijn. Deze loonstijging wordt gedekt uit middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de decembercirculaire 2021.

Meerjarig effect van de mutaties

In de tabel hieronder wordt alleen inzicht gegeven in het meerjarige financiële effect van de mutaties van deze 1e tussenrapportage. We tonen hier dus niet het meerjarige begrotingsresultaat. Dit omdat het meerjarenperspectief, inclusief de meerjarige effecten van de 1^e tussenrapportage op het begrotingsresultaat vanaf 2023, wordt bijgewerkt bij de kaderbrief 2023. Tevens wordt het meerjarenperspectief daar aangevuld met andere ontwikkelingen die van 2023 kunnen gaan spelen. Hiermee creëren we een integraal beeld bij de kaderbrief. In de aanloop naar de programmabegroting 2023 wordt onderzocht of nog kan worden bijgestuurd op de structurele effecten die zijn opgenomen in deze 1^e tussenrapportage. Het zou dus kunnen dat bij de begroting de doorwerking van deze rapportage wijzigt.

bedragen x € 1.000

Programma	Meerjarig effect			
	Mutaties 2022	Mutaties 2023	Mutaties 2024	Mutaties 2025
Programma's	- 3.398 N	- 3.573 N	- 3.573 N	- 3.573 N
1. Participatie en ondersteuning	374 V	- 966 N	- 966 N	- 966 N
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 12 N	- 7 N	- 7 N	- 7 N
3. Woon- en leefomgeving	- 784 N	- 551 N	- 551 N	- 551 N
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 2.976 N	- 2.049 N	- 2.049 N	- 2.049 N
Algemene dekkingsmiddelen	4.429 V	1.921 V	1.617 V	1.545 V
Saldo van baten en lasten	1.031 V	- 1.652 N	- 1.956 N	- 2.028 N

Belangrijke ontwikkelingen

We zien een aantal belangrijke ontwikkelingen. Deze zijn hieronder samengevat. In de programma's worden de ontwikkelingen verder toegelicht.

Ontstane situatie in Oekraïne

Vanuit de Oekraïne is een grote vluchtelingenstroom op gang gekomen. Samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers hebben we onze verantwoordelijkheid genomen. We bieden gastvrij opvang aan een groep Oekraïners binnen onze gemeente. Gemeenten zijn, anders dan bij andere vluchtelingen, hierbij volledig verantwoordelijk voor de opvang en ondersteuning. Dit legt een druk op verschillende interne organisatieonderdelen (met name binnen het sociaal domein, burgerzaken, wonen en communicatie) die soms andere taken (tijdelijk) niet kunnen uitvoeren. Mogelijk vraagt, als de oorlog aanhoudt, de opvang van Oekraïens een meer langdurige ondersteuning vanuit de gemeentelijke organisatie.

Stapelning van grote opgaven voor de gemeente Barneveld

Barneveld is een mooie gemeente om in te wonen en te werken. Elk dorp draagt daar met zijn eigen karakter aan bij. Barnevelders zorgen voor elkaar. Ze hebben oog voor anderen. Ze zetten samen de schouders eronder om onze dorpen fijn, sociaal en veilig te houden. Barneveld groeit en bloeit, niet alleen in inwonersaantal, maar ook in de gemeenschapszin in onze dorpen.

Tegelijkertijd is de samenleving op veel terreinen in overgang. We zijn samen zoekende naar een nieuw evenwicht. Ook in Barneveld. Of dit nu gaat om de energietransitie, de verstedelijkingsopgave, de landbouwtransitie of de opgaven in het sociaal domein. Sinds het aantreden van het nieuwe kabinet komen daar grote ambities bij. Denk aan de ambities rondom klimaat, woningbouw, landbouw, stikstofaanpak en mobiliteit. De verwachting is dat de opgaven voor de gemeente Barneveld hierdoor zullen worden geïntensiveerd. Deze opgaven zijn nu al fors.

Hierdoor komen de grenzen in zicht van wat we aan kunnen. Het is niet alleen de opeenstapelning. De toegenomen complexiteit van procedures tussen overheden en partners komt daar ook nog bij. Dit verplicht ons om verder in dit jaar keuzes te maken. Vooral vanuit financieel meerjarenperspectief. Daarbij gesteund door een goede samenwerking met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. In de wijk, in de buurt, de regio en soms daarbuiten. Deze samenwerking stelt eisen aan de manier van samenwerken. Met aandacht voor partnerschap en regiovoering. De gemeente bepaalt niet langer (eenzijdig) wat er gebeurt, maar stimuleert, coördineert en faciliteert. Dit betekent voor ons dus ook loslaten en vertrouwen hebben.

Kostenstijgingen en schaarste: energie- en grondstoffencrisis, inflatie en personeelskrapte

Naast de opeenstapelning van opgaven zien we een wereldwijde toenemende schaarste. Die trend is al eerder ingezet. Toen als gevolg van de wereldwijde Corona-pandemie. In het afgelopen halfjaar is deze schaarste ernstig toegenomen. Dit is het gevolg van de oorlogssituatie in de Oekraïne en de gevolgen daarvan op de energie- en grondstoffenstromen.

Door de schaarste is er in korte tijd een hoge inflatie ontstaan. Iets wat we ons vorig jaar, bij het opstellen van de begroting, nog niet in deze intensiteit konden voorstellen. Als gemeente zien we de directe gevolgen van de schaarste voor onze opgaven en projecten op alle begrotingsprogramma's. Het bouwen van woningen, de bouw van scholen en andere gebouwen komt onder druk te staan. Hetzelfde geldt voor de aanleg en het onderhoud van wegen. De schaarste doet zich ook voor op de arbeidsmarkt. Er is sprake van een flinke personeelskrapte.

Ambtelijke capaciteit

De gemeentelijke organisatie is in de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. Dit is al eerder aan u gerapporteerd en dit staat ook gemeld in de programmabegroting 2022. Alle ontwikkelingen kosten meer ambtelijke capaciteit dan we hadden verwacht. Daar komt bij dat het vervullen van vacatures of het vinden van extra inhuur heel moeilijk geworden is. Het heeft een weerslag op de uitvoering van voorgenomen beleid.

Tegelijkertijd is de organisatie bezig om via het Groeiplan een omslag te maken naar het opgavegericht werken. We willen dat de behoefte van de Barneveldse samenleving leidend wordt. Leidend voor de manier waarop we ons werk organiseren en vormgeven. De veranderingen die we maken zijn erop gericht om de organisatie zo in te richten, dat deze:

- de gewenste manier van werken ondersteunt;
- het maken van (bestuurlijke) keuzes faciliteert (denk aan portfoliomanagement, p&c-cyclus verbeteren etc.).

Dit verandertraject is beschreven in het Groeiplan. De uitvoering ervan vraagt capaciteit. De weg

is ingeslagen, maar de groeipijn is voelbaar.

Minder instroom bijstand

We zien een verminderde instroom in de bijstand. Dit zien we terug in het eerste kwartaal vergeleken met voorgaande jaren. Daar ligt een directe verbinding met de krapte op de arbeidsmarkt. Zo zien we een samenhang tussen deze twee ontwikkelingen. We zijn ook succesvol geweest met het plaatsen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt met loonkostensubsidie. De verdeling van het zogenaamde BUIG-budget blijft overigens wel enigszins onzeker.

WMO-voorziening huishoudelijke Ondersteuning

De groei van het aantal cliënten zet door. Dit komt door de (landelijk) ingevoerde inkomensonafhankelijke vaste lage bijdrage die cliënten moeten betalen. Bij de aanbieders begint nu ook personeelskrapte te ontstaan. Het nieuwe kabinet heeft gezegd dit zogenaamde "abonnementstarief" te willen wijzigen. Het is nog onbekend wanneer en hoe.

Jeugdhulp

In de afgelopen jaren is er vaak gerapporteerd over de stijgende kosten van jeugdhulp. Op 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking getreden. De verwachting is dat dit een gunstig effect gaat hebben op de jeugdhulpkosten van Barneveld. Voordat het effect van het nieuwe woonplaatsbeginsel zichtbaar wordt, moeten gemeenten ervoor zorgen dat alle jeugdigen bij de juiste gemeente worden geplaatst. Dit kost tijd. De financiële effecten van deze ontwikkeling zijn daarom nog niet meegenomen in deze rapportage. De verwachting is dat deze duidelijk worden in het derde kwartaal.

Sport, cultuur, dorpshuizen en horeca na coronacrisis

Zoals beschreven kunnen de sportclubs weer hun activiteiten uitoefenen. Hetzelfde geldt voor de cultuursector in Barneveld, de dorpshuizen en zeker ook voor de horeca. Dit zijn sectoren, die in het afgelopen halfjaar weer ruimte hebben gekregen. Tegelijkertijd worden deze sectoren ook geconfronteerd met de gevolgen van alle ontwikkelingen. Wij houden daarom nauwgezet oog voor de na-ijl -effecten van de Coronacrisis de komende tijd. Er heerst zorg voor de (midden)lange termijn. Sommige aanbieders hebben ingeteerd op eigen reserves, zodat het opbouwen van nieuwe projecten moeizamer gaat. Be Active & Creative ondersteunt daarbij met name de culturele aanbieders. De gemeente heeft van de Horeca complimenten ontvangen voor het contact en inzet tijdens de Coronaperiode. Daarbij hebben wij veel meedenkendheid, creativiteit en flexibiliteit van de Horeca en andere sectoren ervaren in deze lastige periode. Deze periode is weliswaar afgesloten, maar waakzaamheid is geboden met aandacht voor na-ijl effecten.

Kortom

Verdergaande opeenstapeling van complexe opgaven, flink toegenomen schaarste in diverse opzichten en daardoor verder toegenomen druk op de wendbaarheid en inzet van de ambtelijke uitvoeringscapaciteit, vormen de rode draad in de ontwikkelingen bij de Tussenrapportage. Deze onderwerpen verklaren voor een groot deel de afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting.

Programma's

Programma 1. Participatie & Ondersteuning

Overzicht speerpunten Programma 1

Programma 1 heeft zeven speerpunten. Bij zes speerpunten zijn aandachtspunten gesignaleerd. Hieronder is weergegeven op welke gebieden deze aandachtspunten zijn gesignaleerd.

Inhoud

Financiën

Planning

Risico's

112 Reïntegratie

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij

Op het vlak van bijstand en re-integratie zien we vaak gedurende het jaar een beter beeld van de activiteiten ten opzichte van de begroting ontstaan. Dit komt doordat er gedurende het jaar inwoners kunnen in- en uitstromen en er sprake is van seizoenseffecten bij het aanvaarden van werk of starten met studie. Vooralsnog zien we in het eerste kwartaal van 2022 minder instroom in de bijstand dan de afgelopen jaren. Dit valt te verklaren door de krappe arbeidsmarkt. Inwoners die wel instromen hebben vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij hebben dan ook meer behoefte aan ondersteuning bij het vinden en behouden van werk. Ook zien we dat inwoners minder bestedingsruimte hebben en daarmee minder kunnen aflossen op eventuele leningen.

Daarnaast zien we dat we ook dit jaar succesvol zijn in het met loonkostensubsidie plaatsen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wanneer de huidige inzet doorzet, worden de uitgaven hiervoor dit jaar mogelijk verdubbeld. Daar staat een hogere bijdrage vanuit het Rijk tegenover. Door een aangepaste financieringssysteem per 2022 zal een groter deel van de kosten voor loonkostensubsidie naar verwachting gedekt zijn. De verdeling van het budget van het rijk voor bijstand en re-integratie blijft overigens enigszins onzeker doordat bij de verdeling van dit budget ook externe factoren spelen waar we lokaal weinig invloed op hebben.

113 Maatschappelijke zorg

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Passende maatschappelijke ondersteuning

De algemene voorziening 'Huishoudelijke Ondersteuning' laat in de eerste drie maanden een lichte groei zien van het aantal cliënten. Een groei die zich doorzet vanuit eerdere jaren. Dit leidt niet alleen tot extra kosten, maar vraagt ook tot steeds meer benodigde vermogen bij de aanbieders. Daar begint nu personeelskrapte te ontstaan. Samen met aanbieders wordt een plan gemaakt om beheersmaatregelen te treffen. Deze moeten leiden tot een afgewogen kader voor inzet van de ondersteuning. De forste toestroom van het aantal cliënten 'Huishoudelijke Ondersteuning' wordt veroorzaakt door de lage eigen bijdrage WMO. Die werd door het rijk ingevoerd. Het nieuwe kabinet heeft aangekondigd hier een wijziging op te willen aanbrengen. Het is nog niet duidelijk wanneer en hoe dit gaat gebeuren. Bij de Wmo-vangnetvoorzieningen is in de begroting nog ruimte om de doorstijgende kosten op te vangen.

Per 3 april jl. is het aanvullend openbaar vervoer door de Provincie Gelderland uit de Valleihopper gehaald. Dit vervoer gaat nu via de Haltetaxi. Mede vanwege deze ontwikkeling kijken we lokaal en regionaal welke beheersmaatregelen we moeten treffen om tot een financieel toekomstbestendige Valleihopper te komen. Insteek is dat de maatregelen worden ingevoerd per 1 januari 2023. Bestuurlijke besluitvorming moet nog plaatsvinden.

121 Sportstimulering

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Stimuleren infrastructuur bewegen en sport

Het risico van corona(maatregelen) op de situatie van sportverenigingen is afgenomen. Sportclubs hebben geen beperkingen meer in het organiseren van sport-en beweegaanbod. Corona hoeft geen belemmering meer te vormen voor sportclubs om zich verder te ontwikkelen tot vitale, open clubs.

122 Sociaal-cultureel werk

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Stimulering culturele infrastructuur

Net als voor de horeca en dorpshuizen is voor de lokale cultuursector het risico van corona(maatregelen) afgenomen. Cultuurdeelname en -bezoek is weer mogelijk. Tegelijkertijd heerst er in de sector nog zorg voor de corona-effecten op de (middel)lange termijn. Er is sprake van bezoekersgroepen die wegblijven en aanbieders hebben moeite met het aantrekken van nieuwe leden en vrijwilligers. Sommige aanbieders hebben ingeteerd op de eigen reserves zodat het opbouwen van nieuwe projecten moeizamer gaat. Be Active & Creative ondersteunt culturele aanbieders waar nodig en mogelijk.

123 Volksgezondheid en preventie

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Positief opgroeien en opvoeden

Met ingang van 1 juli 2022 hebben gemeenten de wettelijke taak om te zorgen voor een huisbezoek aan zwangeren (en/of hun gezinnen) in een kwetsbare situatie. De uitvoering van dit Prenataal Huisbezoek ligt bij de jeugdgezondheidszorg (GGD). De gemeente ontvangt hiervoor van het rijk geld, die de gemeente beschikbaar stelt aan de GGD.

De gemeente ontvangt van het rijk ook extra middelen voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Deze middelen stelt de gemeente ter beschikking aan de GGD.

132 Voorzieningen inwoners met een beperking en jeugdhulp

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Transformatie Specialistische Jeugdhulp

Op 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking getreden. De verwachting is dat dit een gunstig effect gaat hebben op de jeugdhulpkosten van Barneveld.

Voordat het effect van het nieuwe woonplaatsbeginsel zichtbaar wordt, moeten gemeenten ervoor zorgen dat alle jeugdigen bij de juiste gemeente worden geplaatst. Deze overdrachten liepen door tot Q2. Vanaf Q3 moet zichtbaar worden wat het effect is van het nieuwe woonplaatsbeginsel.

Financieel Overzicht Programma 1

		Begroting 2022	Begroting 2022	Mutaties		Begroting 2022
		Primitief	Actueel	1e I/S		t/m 1e
				tussenrapportage		tussenrapportage
bedragen x € 1.000						
1. Participatie en ondersteuning						
1.1 Zelfredzame inwoners	Baten	1.503	1.503	1.658 V	IS	3.160
	Lasten	- 11.691	- 11.691	- 1.931 N	IS	- 13.622
	Saldo	- 10.188	- 10.188	- 273 N	IS	- 10.461
	<i>Mutaties bij:</i>					
	111 Lokaal onderwijsbeleid	Saldo - 2.734	- 2.734	- 33 N	IS	- 2.766
	112 Reïntegratie	Saldo - 1.625	- 1.625	-		- 1.625
	113 Maatschappelijke zorg	Saldo - 5.830	- 5.830	- 241 N	IS	- 6.071
1.2 Sociale en vitale samenleving	Baten	3	3	155 V	I	157
	Lasten	- 6.173	- 6.173	- 371 N	IS	- 6.544
	Saldo	- 6.171	- 6.171	- 217 N	IS	- 6.387
	<i>Mutaties bij:</i>					
	121 Sportstimulering	Saldo - 144	- 144	5 V	I	- 139
	122 Sociaal-cultureel werk	Saldo - 1.334	- 1.334	18 V	IS	- 1.317
	123 Volksgezondheid en preventie	Saldo - 4.693	- 4.693	- 239 N	IS	- 4.932
1.3 Gemeentelijk vangnet	Baten	8.903	8.903	340 V	I	9.243
	Lasten	- 41.016	- 41.016	523 V	IS	- 40.493
	Saldo	- 32.113	- 32.113	863 V	IS	- 31.249
	<i>Mutaties bij:</i>					
	131 Inkomensvoorziening	Saldo - 3.883	- 3.883	508 V	IS	- 3.375
	132 Voorzieningen inwoners met beperking	Saldo - 28.230	- 28.230	355 V	IS	- 27.875
Saldo van baten en lasten Programma 1		- 48.472	- 48.472	374 V	IS	- 48.098

Financiële toelichting

1.1 Zelfredzame inwoners

In totaal is er een budgetbijstelling op de baten en lasten van € 273.000 (nadeel) in 2022.

Onderdeel hiervan is een structureel nadeel van € 337.000.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

111 Lokaal onderwijsbeleid:

- Hogere lasten en baten van ruim € 1.500.000 (incidenteel) in 2022 in verband met het Nationaal Programma Onderwijs. De gemeente ontvangt voor 3 schooljaren een bedrag van in totaal ongeveer 1,5 miljoen van het Rijk om leerlingen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs.
- Hogere lasten van ruim € 160.000 (structureel) in verband met de subsidie aan Stichting Vluchtelingenwerk voor inburgering; deze subsidie werd eerder gedekt uit het budget (€ 100.000) voor Maatschappelijke zorg (zie ook toelichting op beleidsproduct 113). De overige € 60.000 wordt gedekt door de extra structurele bijdrage van het Rijk.
- Hogere baten van ruim € 90.000 (incidenteel) in verband met een extra ontvangen bijdrage met betrekking tot de Wet Inburgering. Met ingang van 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 in werking getreden. Binnen deze nieuwe wet is de gemeente de regiehouder op de inburgering. Dit betekent extra taken voor de gemeente en daarnaast wordt de gemeente verantwoordelijk voor een adequaat inburgeringsaanbod. Vanuit Rijksoverheid zijn middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten en de kosten voor de inburgeringsvoorzieningen.
- Hogere baten van ruim € 50.000 (incidenteel) in verband met extra ontvangen subsidie wegens RMC (Regionale Meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten).
- Hogere lasten van ongeveer € 30.000 (incidenteel) in verband met extra kosten voor informatievoorziening en begeleiding Einde lening inburgeringsplichtigen (ELIPs), door de nieuwe regiefunctie van de gemeente op inburgering (zie hierboven).

113 Maatschappelijke zorg:

- Hogere lasten van € 230.000 (incidenteel) in verband met de aanzuigende werking van een lage eigen bijdrage voor Huishoudelijke Ondersteuning (zie toelichting bij speerpunt "Passende maatschappelijke ondersteuning").
- Lagere lasten van ruim € 100.000 (structureel), die worden ingezet als dekking voor de hogere subsidie aan Stichting Vluchtelingenwerk bij inburgering.
- Hogere lasten van ongeveer € 60.000 (structureel) in verband met de landelijk afgesproken compensatie van de stijging van CAO-loonkosten in zorg en welzijn. Dit wordt gedekt uit middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de decembercirculaire 2021.
- Hogere lasten van ongeveer € 50.000 (incidenteel) in verband met gemeentelijk schuldenbeleid als onderdeel van het aanvullend sociaal pakket. Dit wordt gedekt uit middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de septembercirculaire 2021.

1.2 Sociale en vitale samenleving

In totaal is er een budgetbijstelling op de baten en lasten van € 217.000 (nadeel) in 2022.

Hiervan is € 197.000 (nadeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

121 Sportstimulering:

- Hogere lasten en baten van ongeveer € 130.000 in verband met de Regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies 2020-2022. Vanuit het Rijk ontvangen we een specifieke uitkering voor deze regeling.

123 Volksgezondheid en preventie:

- Hogere lasten van ongeveer € 190.000 (structureel) door een hogere subsidie aan Centrum Jeugd en Gezin in verband met innovatieprojecten. Voorgesteld wordt dit incidenteel in 2022 te dekken uit het budget voor Transformatie- en innovatieprojecten Jeugdhulp/ WMO/ Participatie bij beleidsproduct 132 Voorzieningen inwoners met een beperking.
- Hogere lasten van ruim € 30.000 (incidenteel) in verband met een hogere bijdrage aan de GGD, op basis van de begroting VGGM 2022.

1.3 Gemeentelijk vangnet

In totaal is er een budgetbijstelling op de baten en lasten van € 863.000 (voordeel) in 2022.

Onderdeel hiervan is een structureel nadeel van € 432.000.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

131 Inkomensvoorziening:

- Hogere baten van € 430.000 (incidenteel) in verband met een grotere bijdrage BUIG-budget vanuit het Rijk. Dit bedrag is nog onder voorbehoud en wordt in oktober definitief bepaald.
- Lagere lasten van € 400.000 (incidenteel). De verwachting is dat de kosten inzake de Participatiewet zullen afnemen. Dit wordt verder toegelicht bij het speerpunt "Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij".
- Hogere lasten van € 400.000 (structureel). De verwachting is dat de verstrekte loonkostensubsidies zullen toenemen. Dit wordt verder toegelicht bij het speerpunt "Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij".
- Lagere lasten van ruim € 170.000 (incidenteel). De verwachting is dat de kosten inzake IOAW (Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) zullen afnemen. Dit wordt verder toegelicht bij het speerpunt "Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij".
- Lagere baten van € 90.000 (incidenteel) in verband met terugvorderingen op verstrekkingen. Het is de verwachting dat de aflossingscapaciteit van burgers kleiner is geworden, waardoor er minder terug gevorderd kan worden dan er begroot is. Dit wordt verder toegelicht bij het speerpunt "Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij".
- Hogere lasten van ongeveer € 50.000 (incidenteel) in verband met kosten voor re-integratie bijstandsgerechtigden (ondernemers) en heroriëntatie zelfstandigen. Dit wordt gedekt uit middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de mei- en septembercirculaire 2021.
- Lagere lasten van € 45.000 (incidenteel). De verwachting is dat de loonkosten voor beschermt werken zullen afnemen. Dit wordt verder toegelicht bij het speerpunt "Participatie op de arbeidsmarkt en maatschappij".

132 Voorzieningen inwoners met beperking:

- Lagere lasten van € 200.000 (incidenteel) bij de WMO-vangnetvoorzieningen, doordat hier minder gebruik van wordt gemaakt dan verwacht.
- Lagere lasten van ongeveer € 190.000 (incidenteel) bij het budget voor Transformatie- en innovatieprojecten Jeugdhulp/ WMO/ Participatie - het voorstel is om deze incidenteel in 2022 in te zetten als dekking van de hogere subsidie aan Centrum Jeugd en Gezin op beleidsproduct 123 Volksgezondheid en preventie.
- Hogere lasten van ruim € 170.000 (structureel) in verband met de landelijk afgesproken compensatie van de stijging van CAO-loonkosten in zorg en welzijn. Dit wordt gedekt uit middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld in de decembercirculaire 2021.
- Lagere lasten van ruim € 140.000 (structureel) in verband met een hogere uitstroom van personeel in de Sociale Werkvoorziening dan verwacht.

Overige afwijkingen zijn kleiner dan € 50.000 en minder dan 2% van het budget op het beleidsproduct. Deze worden niet toegelicht.

Overige ontwikkelingen Programma 1

Nationaal Programma Onderwijs

De gemeente Barneveld ontvangt € 1,5 miljoen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), om leerlingen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. Deze middelen kunnen tot en met schooljaar 2024/2025 ingezet worden. Met het Raadsbesluit Nationaal Programma Onderwijs Barneveld zijn de kaders vastgesteld, waarbij we uitgaan van de sub-opgaven binnen de opgave Groeien naar Zelfstandigheid: Gezonde Jeugd, Leren en Ontwikkelen, Meedoen in de maatschappij. De komende maanden worden gebruikt voor verdere concretisering en invulling van deze middelen.

Doordecentralisatie van Beschermd Wonen uitgesteld naar 1 januari 2024

De zogenoemde doordecentralisatie van (de middelen voor) Beschermd Wonen van centrumgemeenten naar alle gemeenten schuift met een jaar op. Dat houdt in dat het woonplaatsbeginsel en het landelijke financieel verdeelmodel Beschermd Wonen een jaar later ingaat.

Energietoeslag

Door de gestegen energieprijzen neemt (het risico op) energiearmoede toe. Om huishoudens met een laag inkomen tegemoet te komen in de gestegen energieprijzen heeft het Rijk de energietoeslag in het leven geroepen. Gemeenten voeren deze regeling uit. De energietoeslag is in deze rapportage nog niet financieel doorvertaald.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Vanuit de Oekraïne is een grote vluchtelingenstroom op gang gekomen. Samen met onze

inwoners, organisaties en ondernemers hebben we onze verantwoordelijkheid genomen. We bieden gastvrij opvang aan een groep Oekraïners binnen onze gemeente. Elke Veiligheidsregio heeft de opdracht om 3.000 vluchtelingen op te vangen. Ook in de gemeente Barneveld leveren we een bijdrage aan die opgave. De vluchtelingen uit Oekraïne verblijven, in tegenstelling tot andere asielzoekers, in Europa op basis van een tijdelijke beschermingsrichtlijn. Hierdoor gelden voor hen andere voorwaarden m.b.t. (nood)opvang, zorg, onderwijs, werk en inkomen. In plaats van het COA is bij deze groep vluchtelingen door hun status de gemeente volledig verantwoordelijk voor het bieden van (eerste) opvang, het laten draaien van deze opvanglocaties, het regelen van basisvoorzieningen.

In onze gemeentelijke organisatie hebben wij een 'Coördinatieteam Oekraïne' samengesteld. Deze ambtelijke projectgroep bestaat uit enkele medewerkers vanuit diverse disciplines van de organisatie (Sociaal Domein, Ruimtelijke ordening, Veiligheid, Burgerzaken en Communicatie). Er wordt door hen en vele andere collega's voor en achter de schermen hard gewerkt om de vluchtelingen goede opvang en veiligheid te bieden en de kans voor hen om beetje bij beetje het leven weer op te pakken. Dit vraagt van de gemeente extra personele inzet van medewerkers of inhuur van personeel. Deze werkzaamheden komen bovenop geplande werkzaamheden, die vaak ook door moeten gaan. Op dit moment is er een tijdelijke locatiemanager aangesteld bij de gemeente die de gemeentelijke opvanglocaties ondersteunt. Intern binnen het sociaal domein vraagt met name het regelen van de eerste medische zorg op de locatie, het regelen van scholing en het vervoer naar school, en het uitvoeren van een aparte financiële leefgeldregeling veel personele capaciteit, waardoor andere taken (tijdelijk) blijven liggen of minder snel kunnen worden opgepakt.

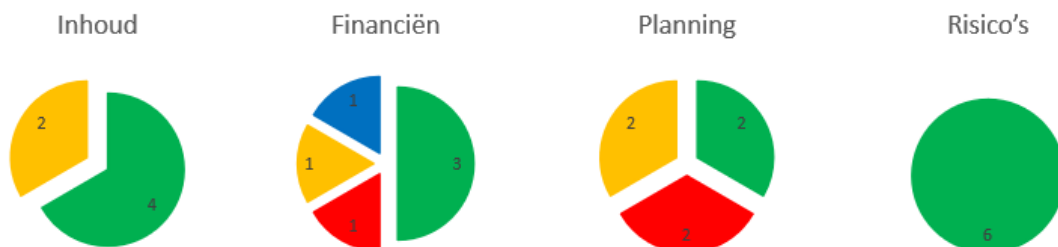
Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij graag naar de raadsinformatiebrief van 14 april jongstleden (nr. 2022 - 01). We verwachten bij de volgende tussenrapportage een beeld te hebben van de kosten en de compensatie hiervan.

Programma 2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid

Overzicht speerpunten Programma 2

Programma 2 heeft zes speerpunten. Bij vier speerpunten zijn aandachtspunten gesignaleerd. Hieronder is weergegeven op welke gebieden deze aandachtspunten zijn gesignaleerd.

211 Promotie economie

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Dorpspromotie (en evenementenstimulering)

Voor 'dorpsevenementen' was in de Programmabegroting voor 2019, 2020 en 2021 een incidentele beleidstoevoeging opgenomen van €25.000,-. Dit geld is ingezet voor de subsidiëring van evenementen. De planning was om in 2021 (na de pilotperiode van drie jaar) een evaluatie uit te voeren, zodat op basis daarvan voorgesteld kan worden hier al dan niet meer door te gaan. Als gevolg van de beperkende maatregelen vanwege het Coronavirus zijn er in 2020 en 2021 minder evenementen georganiseerd. Hierdoor is het beschikbare subsidiebudget niet geheel besteed. Bij de jaarrekeningen van 2020 en 2021 is/wordt het restant budget overgeheveld naar het volgende jaar, waardoor voor 2022 nog voldoende budget beschikbaar is om de pilot te vervolgen. Eind 2022 zal een eindevaluatie naar het evenementenstimuleringsbeleid worden uitgevoerd.

222 Grondexploitatie bedrijventerreinen

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Bedrijventerreinen

Harselaar-zuid fase 1b

Door onvoldoende stikstof-saldo in het binnenplanse gebied stagneert de ontwikkeling van bedrijventerrein Harselaar-Zuid 1b. Door de plangrens te wijzigen worden nieuwe gegevens in de zo geheten AERIUS Calculator gebruikt. De update van dit rekenformat was pas medio januari beschikbaar, waardoor het rapport in februari gereed was. Na afstemming wordt in mei nog overlegd met Omgevingsdienst De Vallei over de haalbaarheid van het oplossingsvoorstel met de gewijzigde plangrens. Dit overleg is een cruciaal moment voor go of no-go.

Revitalisering Harselaar-oost

De voorbereidingen voor de revitalisering van Harselaar-oost worden dit jaar afgerond. We verwachten budget nodig te hebben om de revitalisering te kunnen gaan uitvoeren.

231 Verkeer

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Interne bereikbaarheid

GVVP

Het GVVP-maatregelenpakket is in oktober 2022 vastgesteld en uitvoering ligt op planning. Desondanks vormen de prijs- en leveringsontwikkelingen van materialen en grontstoffen een risico voor de verdere voortgang. Met name geldt dit voor de grotere projecten en de projecten die afhankelijk zijn van andere beleidsvelden (in verband met werk-met-werk).

Fietsveiligheid

Voor wat betreft de Verkeersveiligheidsmonitor is er in Nederland een negatieve trendlijn aan het ontstaan op het gebied van fietsveiligheid. Of deze trend ook merkbaar is in Barneveld zal

worden onderzocht.

Deze beide ontwikkelingen kunnen elkaar versterken en zal mogelijk een effect kunnen hebben op het participatie-onderdeel van dit GVVP en de maatregelenpakketten voor de komende jaren.

Duurzame (en eerlijke) mobiliteit

De activiteiten uit het Plan Duurzame Mobiliteit krijgen enerzijds een versnelling vanuit de internationale ontwikkelingen op het gebied van energie en fossiele brandstoffen en anderzijds een terughoudende houding van werkgeversgerelateerde investeringen. We zullen samen met de provincie werken aan de voortgang. Deze activiteiten zijn inmiddels omarmt door de lokale- en regionale programma's 'Duurzaamheid'.

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Externe bereikbaarheid

Oostelijke Rondweg Barneveld

Het advies van de commissie m.e.r. van december 2021 wordt gevolgd, waarbij de commissie ons adviseert een aantal zaken verder uit te zoeken, alvorens een besluit te nemen voor de aanleg van de Rondweg. De onderdelen die worden uitgezocht zijn:

- de ruimtelijke impact van de Nulplusvariant op de kern van Barneveld;
- de mogelijkheden om de impact van geluid van de Nulplusvariant te reduceren;
- de effecten van Stikstof op de aanleg mogelijkheden van de Rondweg;
- Het beter in beeld brengen van de effecten van de Rondweg op het beekdal van de Barneveldse beek en het Kampenlandschap.

Om nut en noodzaak van de Rondweg stevig te verankeren wordt besluitvorming over de aanleg van de Rondweg uitgesteld en gekoppeld aan de besluitvorming van de Omgevingsvisie. Als duidelijk is waar Barneveld zich tot 2040 gaat ontwikkelen, wordt inzichtelijk of de Rondweg noodzakelijk is voor een goede ontsluiting van Barneveld en welke van de onderzochte varianten het meest passend is. Het college van B&W zal zich inzetten voor de realisatie van de rondweg in 2028/2029, en waar enigszins mogelijk, eerder.

A1-corridor

De lobby-activiteiten -onderdeel van het GVVP- voor de A1-corridor (spoor en weg) worden inmiddels op regionaal niveau opgepakt (lees: overgenomen). Om te voorkomen dat de gemeentelijke belangen worden overschaduwd door de regionale belangen is lokale vertegenwoordiging -in de regio- meer dan gewenst. Dit wordt momenteel onderzocht en uitgewerkt.

Financieel overzicht Programma 2

bedragen x € 1.000

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid		Begroting 2022 Primitief	Begroting 2022 Actueel	Mutaties 1e I/S tussenrapportage	Begroting 2022 t/m 1e tussenrapportage
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	Baten	-	-	-	-
	Lasten	- 1.514	- 1.514	-	- 1.514
	Saldo	- 1.514	- 1.514	-	- 1.514
<i>Mutaties bij:</i>					
	211 Promotie economie	Saldo	- 1.514	-	- 1.514
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	Baten	39	39	-	39
	Lasten	- 162	- 162	- 5 N I	- 167
	Saldo	- 123	- 123	- 5 N I	- 128
<i>Mutaties bij:</i>					
	221 Economisch structuurbeleid	Saldo	- 123	- 5 N I	- 128
	222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	Saldo	-	-	-
2.3 Bereikbaarheid	Baten	856	856	-	856
	Lasten	- 3.665	- 3.665	- 7 N S	- 3.671
	Saldo	- 2.808	- 2.808	- 7 N S	- 2.815
<i>Mutaties bij:</i>					
	231 Verkeer	Saldo	- 3.088	-	- 3.088
	232 Parkeren	Saldo	280	- 7 N S	273
Saldo van baten en lasten Programma 2		- 4.445	- 4.445	- 12 N IS	- 4.457

Afwijkingen zijn kleiner dan € 50.000 en minder dan 2% van het budget op het beleidsproduct. Deze worden niet toegelicht.

Grondexploitatie

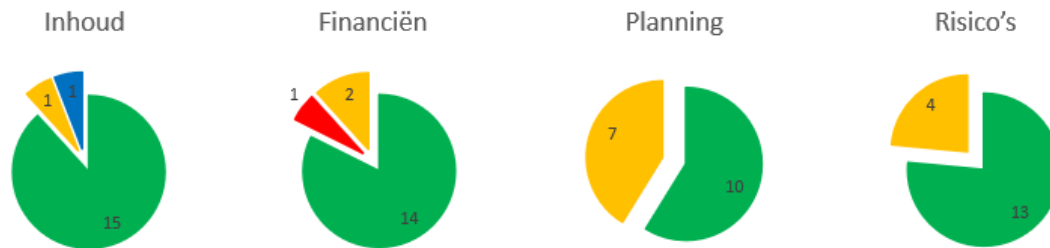
Voor de laatste update van de grondexploitaties verwijzen we naar de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG), dat de onderlegger voor de cijfers in de Jaarrekening is.

Programma 3. Woon- en Leefomgeving

Overzicht speerpunten Programma 3

Programma 3 heeft zeventien speerpunten. Bij twaalf speerpunten zijn aandachtspunten gesignaleerd. Hieronder is weergegeven op welke gebieden deze aandachtspunten zijn gesignaleerd.

311 Volkshuisvesting

Omschrijving

Uitvoering Woonvisie

Inhoud Financiën Planning Risico's

In de woonvisie 2021-2025, zijn 4 ambities opgenomen. De ambitie om gemiddeld 450-500 woningen per jaar toe te voegen, staat enigszins op gespannen voet met de voortgang van projecten en de realisatie van woningen. Naast externe factoren (schaarste bouw materiaal, invloed situatie Oekraïne, stikstof en invloed geitenhouderijen, bezwaarprocedures zoals met betrekking tot Oostbroek) spelen ook interne factoren een rol. Onvoldoende capaciteit (ook na effecten corona) bij een aantal disciplines dragen er in combinatie met de hoeveelheid projecten waaraan wordt gewerkt (teveel ballen tegelijk in de lucht) aan bij, dat de nieuwbouwproductie onder druk staat.

Met betrekking tot huisvesting van specifieke doelgroepen, waaronder arbeidsmigranten, blijft mede om bovengenoemde redenen, het aanbod achter op de vraag.

De actuele ontwikkelingen in Oekraïne vragen, vanwege opvang in onze regio en onze gemeente, extra inzet van een aantal disciplines, waardoor de werkdruk alleen maar verder is toegenomen.

312 Grondexploitatie woningen

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Bloemendal

Bloemendal fase 2a

Vorig jaar heeft het voorontwerp bestemmingsplan voor inspraak ter inzage gelegen. Hierop is een aantal reacties binnen gekomen. Daarnaast is het artikel 10 Bro overleg met andere instanties opgestart. Ook hier zijn de reacties van binnen. Op dit moment worden de reacties van een passend antwoord voorzien.

Om voortgang te boeken met dit plan moet er overeenstemming bereikt worden met het metaalbewerkingsbedrijf de Kruijf. Dit bedrijf ligt midden in het plangebied. De onderhandelingen lopen nog. Het tempo van de onderhandelingen is bepalend voor de planning van het plan. Zoals het nu lijkt is er een oplossing in zicht en zal op basis van de dan gemaakte afspraken het plan verder in procedure worden gebracht.

321. Veiligheid

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Veiligheid

Project Overmatig alcohol- & middelengebruik

De afgelopen jaren is er door en vanuit onze gemeente veel gefaciliteerd en ingezet op het bestrijden van overlast, veroorzaakt door overmatig alcohol- en drugsgebruik. Eind vorig jaar is besloten, conform de wens van de gemeenteraad, om integraal te gaan samenwerken en samenhang te scheppen tussen in- en externe partijen. In een kerngroep is helder in beeld gebracht welke activiteiten er al werden uitgevoerd en waar aanscherping en meer samenhang nodig is. Daarnaast zijn diverse activiteiten op touw gezet om het overmatig alcohol- en middelengebruik in de gemeente Barneveld tegen te gaan, onder andere op bedrijfsborrels. Zo is er een open brief verstuurd naar bedrijven, en zijn (en worden) er bijeenkomsten georganiseerd voor bedrijventerreinen. Komende tijd wordt dit project uitgebreid naar andere branches.

Aanpak overlast in wijken en buurten

De jaarlijkse horecabijeenkomst voor horecaondernemers en geïnteresseerde inwoners heeft voor het eerst sinds de coronacrisis weer plaats kunnen vinden, waarbij complimenten gemaakt worden richting de gemeente voor het contact en de inzet tijdens de coronaperiode. Ook de horecaondernemers krijgen complimenten voor hun meedenkendheid en flexibiliteit in deze voor hen erg lastige tijd. Komende tijd wordt er weer veel inzet geleverd van ondernemers, boa's en politie om overlast te beperken.

326 Milieu & ruimtelijke ordening

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Energie en circulaire economie

De wereld rond energie is voortdurend in verandering. Enerzijds is er de stormachtige ontwikkeling van duurzame bronnen, anderzijds is er op de wereldmarkt sprake van

prijsstijgingen en schaarste van fossiele brandstoffen en grondstoffen. Gevolg van de groeiende hoeveelheid duurzame energie is dat het elektriciteitsnetwerk moet worden aangepast en dat het tempo waarin dit gebeurt vertragend werkt op de verdere uitbouw van duurzame energie. Door de hoge brandstofprijzen wordt de behoefte aan energiebesparing en duurzame opwek groter. Het grondstoffentekort zorgt er daarentegen weer voor dat voor het eerst sinds jaren de prijs van zonnepanelen weer is gestegen. Als gevolg van personeelstekorten ontstaat vertraging in de uitvoering van projecten op het gebied van besparing en verduurzaming. In deze ontwikkelingen voert de gemeente Barneveld het duurzaamheidsbeleid zo veel mogelijk volgens plan uit, al zijn er voor de komende periode onvermijdelijke wijzigingen te verwachten:

- *Knelpunten in de energie-infrastructuur* hebben gevolgen voor de realisatie van energieprojecten, de ontwikkeling van woningbouwlocaties, bedrijfsterreinen en laadinfra voor vervoer. TenneT heeft aangegeven het landelijk netwerk in 2029 weer op orde te hebben en Liander verzwaart de komende jaren het regionale netwerk op meerdere plekken. Provincie, gemeenten en netbeheerders dragen samen de verantwoordelijkheid. In dit kader hebben aandeelhouders (gemeenten en provincies) ook extra krediet beschikbaar gesteld aan Liander. Provincies nemen het voortouw om te komen tot programmering. Netbeheerders en gemeenten worden betrokken bij het opstellen hiervan en zullen deze keuzes in principe volgen. Daarbij gaat het om balans op het net, omdat aan de ene kant de vraag toeneemt (elektrificatie) en aan de andere kant het aanbod (toename zonnepanelen en windturbines). Slim het net gebruiken wordt de uitdaging. Op gemeentelijk niveau pakken we tegelijkertijd door op onze ambities en werken we aan een pragmatische fasering van projecten en onderzoeken we innovatieve oplossingen.
- Het project *Wijk van de Toekomst* in De Glind heeft een bijdrage van € 1.9 miljoen ontvangen waarmee verder kan worden gebouwd aan een warmtevoorziening met behulp van zonnecollectoren.
- De *actieagenda Circulaire economie* krijgt meer urgentie als gevolg van het tekort aan grondstoffen.
- *Energiearmoede* vraagt om een acute aanpak als gevolg van de stijgende energiekosten in combinatie met hogere inflatie. Dit vraagt van zowel sociaal domein, als team duurzaamheid extra capaciteit.
- De totstandkoming van een vervolg op de *Energievisie 2015 - 2020* verschuift als gevolg van de urgentie van de aanpak van energie armoede naar eind 2022.
- Barneveld heeft samen met Ede en Wageningen *Energieweb*, met als doel, als gemeenten meer lokale duurzame energie in te kopen en lokale duurzame energieprojecten te ondersteunen.
- De gemeente volgt intensief de ontwikkeling van een *Energiehub* op Harselaar Oost, waar diverse bedrijven betrokken zijn bij de ontwikkeling van waterstof in combinatie met duurzame energie.
- De ontwikkeling van windenergie is opgenomen in het gebiedsproces op Harselaar- Oost.

Omschrijving	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
Biodiversiteit				

Het uitvoeren van het biodiversiteitsplan vraagt tijd en aandacht van diverse collega's en organisaties. Door hoge werkdruk bij diverse collega's moet het uitvoeren van het plan concurreren met andere taken.

Omschrijving	Inhoud	Financiën	Planning	Risico's
Omgevingswet				

De invoering van de Omgevingswet is nu voorzien op 1 januari 2023 in plaats van 1 juli 2022. Binnen Barneveld hebben we onze planning daarop aangepast. Dit houdt in dat we in de zomer de voorbereidingen zoveel mogelijk willen afronden, zodat we na de zomer de focus kunnen leggen op testen, oefenen en opleiden. De gemeenteraad heeft de afgelopen maanden diverse belangrijke besluiten genomen ter voorbereiding op de Omgevingswet, zoals de besluiten over

het adviesrecht van de gemeenteraad, het aanwijzen van gevallen waarin participatie verplicht wordt gesteld en het vaststellen van integraal participatiebeleid. Binnen de organisatie werken we hard aan het herontwerp van de werkprocessen en het voorbereiden van onze dienstverlening op het nieuwe stelsel. Daarnaast bereiden we ons voor op het kunnen wijzigen van het omgevingsplan en werken we aan de omgevingsvisie. Op dit moment is de verwachting dat voor de invoering van de Omgevingswet in Barneveld over het lopende jaar 2022 voldoende geld beschikbaar is.

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Landbouwtransitie en vitaal platteland

Op twee onderdelen is er vertraging:

Landbouwperspectief: verwachting was: 2e kwartaal consultatie raden, dat wordt waarschijnlijk 3e kwartaal. 3e of 4e kwartaal vaststelling wordt waarschijnlijk 2e kwartaal 2023. (Rijks)opkoop- en beëindigingsregeling starten niet in het 2e kwartaal, maar pas in het najaar (3e of 4e kwartaal). Werkzaamheden voor de gemeente schuiven daardoor grotendeels naar 2023.

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Verstedelijkingsstrategie

De verstedelijkingsstrategie is met de vorming van een nieuw kabinet en een nieuwe minister voor VRO in een nieuw vaarwater terecht gekomen.

De integraliteit staat onder druk door deelbelangen bij de Rijksoverheid. Het risico bestaat dat de focus te veel op Wonen komt te liggen en te weinig op de andere meekoppelende ruimtelijke opgaven. De beelden omtrent de inhoud van het Verstedelijkingsakkoord zijn in beweging.

Vanuit de betrokken regio's Amersfoort en Foodvalley blijft de inzet gericht op integraliteit, het complete verhaal. De komende maanden moet blijken in hoeverre beelden omtrent de te maken afspraken bij elkaar kunnen komen.

Ook voor de Woondeal geldt een wijziging als gevolg van de vorming van het nieuwe kabinet. Deze moet worden herzien. Los van deze herziening geldt ook een eigen ingebrachte aanpassing. In de Woondeal hebben we ingezet op woningbouw en als exponent daarvoor op grote herontwikkelingslocaties in binnenstedelijk gebied. De planhorizon van deze locaties gaat echter voorbij aan de doorlooptijd van de Woondeal. De inzet op woningbouw blijft, waarbij als locatie Bloemendal is ingebracht, waarvoor eveneens belemmeringen gelden.

De planning is als gevolg van de wijziging in denkbeelden op Rijksniveau diffuser geworden. De 1e fase van de gebiedsuitwerking, de opgavenbeschrijving, is in het 1e kwartaal afgerond, maar het geheel kent een langere doorlooptijd. Dat geldt ook voor het verstedelijkingsakkoord. Het 4e kwartaal van 2022 is momenteel het meest voor de hand liggend.

De risico's zijn gewijzigd. Het nieuwe kabinet is geformeerd en wil graag afspraken maken met name op de kortere termijn voor versnelling van de woningbouw. Zoals gezegd bestaan er verschillende beelden over het akkoord. Niet uit te sluiten valt dat het Rijk dwingender gaat acteren met ook andere taakstellingen. Het behoud van regie neemt daarom toe in belang. De ambtelijke capaciteit hiervoor is evenwel beperkt; het adequaat borgen van de Barneveldse belangen komt hierdoor meer onder druk te staan.

327 Wegen

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Onderhoud wegen

Door de exponentieel toegenomen prijs van diverse producten (met name asfalt en brandstoffen) stijgen de kosten van het onderhoud aan de wegen. In welke mate dit zal zijn en welke consequenties dit heeft voor het geplande onderhoud is op dit moment nog niet bekend. Indexering van de prijzen volgt. Vervolgens kunnen de consequenties in beeld worden gebracht.

332 Huisvesting onderwijs

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Huisvesting onderwijs

Op dit moment verlopen de projecten nog goed, zoals uitbreiding Burgthof en vernieuwbouw koningin Beatrixschool. Wel is er sprake van inflatie waarbij mogelijk in de nabije toekomst het verzoek komt van aannemers om prijsstijgingen te mogen verrekenen. Samen met de juristen van de gemeente wordt dit in de gaten gehouden.

335 Sportaccommodaties

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Realisatie sportvoorzieningen

Door de inflatie stijgen de kosten voor het onderhoud, de bouw en renovatie. In welke mate dit zal zijn en welke consequenties dit heeft voor de geplande projecten, is op dit moment nog niet bekend. De consequenties worden in beeld gebracht.

336 Overige accommodaties

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Gemeenschapsvoorzieningen

De inschrijvingen voor de aanbesteding voor de renovatie en uitbreiding van rouwcentrum De Plantage waren ver boven budget. Ondanks bezuinigingen is er een aanvullend krediet nodig. Een raadsvoorstel hiervoor is geagendeerd voor mei.

Financieel overzicht Programma 3

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving		Begroting 2022 Primitief	Begroting 2022 Actueel	Mutaties 1e I/S tussenrapportage	Begroting 2022 t/m 1e tussenrapportage
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	Baten	-	-	-	-
	Lasten	- 335	- 335	-	- 335
	Saldo	- 335	- 335	-	- 335
<i>Mutaties bij:</i>					
311 Volkshuisvesting	Saldo	- 335	- 335	-	- 335
312 Grondexploitatie woningen	Saldo	-	-	-	-
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	Baten	17.550	17.550	- 175 N IS	17.375
	Lasten	- 37.021	- 37.021	- 331 N IS	- 37.352
	Saldo	- 19.471	- 19.471	- 506 N IS	- 19.977
<i>Mutaties bij:</i>					
321 Veiligheid	Saldo	- 5.070	- 5.070	- 106 N IS	- 5.176
322 Groen	Saldo	- 3.391	- 3.391	- 10 N S	- 3.401
323 Begraven	Saldo	- 149	- 149	- 107 N IS	- 256
324 Afvalinzameling en -verwerking	Saldo	1.743	1.743	0 V IS	1.743
325 Riolerings & water	Saldo	1.279	1.279	- 15 N I	1.264
326 Milieu & ruimtelijke ordening	Saldo	- 5.668	- 5.668	- 214 N I	- 5.882
327 Wegen	Saldo	- 7.186	- 7.186	-	- 7.186
328 Reiniging en vuilbeheersing	Saldo	- 1.028	- 1.028	- 55 N IS	- 1.083
3.3 Adequate voorzieningen	Baten	5.327	5.327	265 V IS	5.592
	Lasten	- 20.211	- 20.211	- 543 N IS	- 20.754
	Saldo	- 14.884	- 14.884	- 278 N IS	- 15.162
<i>Mutaties bij:</i>					
331 Publiekszaken	Saldo	- 132	- 132	- 26 N I	- 158
332 Huisvesting onderwijs	Saldo	- 5.926	- 5.926	- 138 N IS	- 6.064
333 Bibliotheek	Saldo	- 991	- 991	- 32 N S	- 1.023
334 Kunst en cultuur	Saldo	- 2.055	- 2.055	- 24 N I	- 2.079
335 Sportaccommodaties	Saldo	- 4.826	- 4.826	- 418 N IS	- 5.244
336 Overige accommodaties	Saldo	- 517	- 517	360 V IS	- 158
337 Speelvoorzieningen	Saldo	- 437	- 437	-	- 437
Saldo van baten en lasten Programma 3		- 34.690	- 34.690	- 784 N IS	- 35.474

3.2 Aantrekkelijke leefomgeving

In totaal is er een budgetbijstelling op de baten en lasten van € 506.000 (nadeel) in 2022.

Hiervan is € 254.000 (nadeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

321 Veiligheid:

- Hogere lasten van ongeveer € 200.000 (structureel) in verband met de bijdrage aan de VGGM. De werkelijke bijdrage aan de VGGM is hoger dan begroot. Dit betreft een structurele toename op basis van de begroting 2022 van de VGGM. Op basis van de ontwerpbegroting 2023 wordt een verdere stijging van de bijdrage verwacht. De actuele bijdrage wordt verwerkt in de programmabegroting 2023.
- Lagere lasten van € 20.000 (incidenteel) in verband met de veiligheidsmonitor. In 2022 is € 35.000 geraamd voor de veiligheidsmonitor via een beleidstoevoeging. De uitvoering heeft grotendeels in 2021 plaatsgevonden en een factuur van 20.000,- is ook in 2021 verwerkt.

323 Begraven:

- Lagere baten van € 100.000 (incidenteel) in verband met lagere legesinkomsten dan begroot, veroorzaakt door minder begrafenissen en verlengingen. In 2022 volgt een herziening van de legestabel. In de tweede tussenrapportage kan een nauwkeurigere indicatie gegeven worden.

324 Afvalinzameling en -verwerking:

Bij de jaarrekening 2021 is conform de landelijke begrotingsvoorschriften (artikel 44 lid 2 BBV) een egalisatievoorziening afvalstoffenheffing ingesteld. Met deze voorziening worden, net als bij de egalisatievoorziening riolering, de incidentele effecten op de tarieven over de jaren heen geëgaliseerd. Het voordeel op de afvalinzameling van ruim € 220.000 in 2022 moet daarom in de voorziening worden gestort.

- Lagere lasten van € 100.000 (structureel) voor inzameling van kunststofmateriaal door een

wijziging in de vergoedingensystematiek. Voor PMD geldt dat de kosten voor verwerking door marktwerking sterk fluctueren, daar is de vergoedingensystematiek op aangepast.

- Hogere baten van € 70.000 (incidenteel) bij de inzameling van oud papier. De opbrengst per tonnage werd bij het opstellen van de begroting lager ingeschat dan de werkelijkheid. De realiteit laat zien dat de opbrengst per tonnage de afgelopen jaren sterk fluctueert, in dit geval betekent het een incidenteel voordeel. Omdat volgend jaar de prijzen weer kunnen dalen valt dit niet als structureel aan te merken.
- Hogere baten van ruim € 50.000 (structureel) in verband met hogere opbrengsten van de afvalstoffenheffing door meer aansluitingen dan begroot.
- Hogere lasten van € 50.000 (incidenteel) door een toename in abonnementskosten voor ondergrondse containers en kosten voor de inhuur van een huisvuilwagen.
- Lagere lasten van € 50.000 (incidenteel) op verwerkingskosten doordat de inzameling afvalstromen op de milieustraat achterblijft ten opzichte van de verwachting.

326 Milieu & ruimtelijke ordening:

- Lagere baten van ongeveer € 200.000,- (incidenteel). Verwacht wordt dat de primitief begrote opbrengsten voor de leges Bestemmingsplannen niet haalbaar zijn. Dit heeft enerzijds te maken met het ontbreken van grotere ontwikkelingen waarvoor hogere legesbedragen in rekening worden gebracht. Anderzijds is dit vanwege een lagere productie, omdat de voorbereidingen op de Omgevingswet en het zaakgericht werken grote inspanningen vragen van de organisatie. De verwachting is dat deze tendens dit jaar (deels) blijft bestaan.
- Hogere lasten van ongeveer € 20.000,- (incidenteel) in verband met bezwaren en beroepen omgevingsrecht. Gelet op de huidige bestedingen en de resterende rechtszaken die nog afgehandeld moeten worden in de rest van dit jaar is een verhoging noodzakelijk.

328 Reiniging en vuilbeheersing:

- Hogere lasten van € 40.000 (structureel) door hogere kosten na een nieuwe aanbesteding voor onkruidbeheersing.
- Hogere lasten van € 15.000 (incidenteel) door extra kosten voor onderhoud aan een kleine veegmachine.

3.3 Adequate voorzieningen

In totaal is er een budgetbijstelling op de baten en lasten van € 278.000 (nadeel) in 2022.

Hiervan is € 298.000 (nadeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

332 Huisvesting onderwijs:

- Hogere lasten van ongeveer € 220.000 (structureel) in verband met de OZB-aanslag voor onderwijshuisvesting. In de jaarrekening 2021 is geconstateerd dat de OZB-aanslagen bij onderwijshuisvesting tot overschrijdingen leiden. De overschrijding wordt veroorzaakt door de verhoging van de OZB die enkele jaren geleden plaats gevonden heeft. Voor onderwijshuisvesting, waar de OZB-aanslag voor rekening van de gemeente komt, zijn de budgetten hier niet op aangepast.
- Hogere baten van € 90.000 (incidenteel) in verband met de tijdelijke verhuur van schoolgebouw JFC.
- Hogere lasten van € 10.000 (incidenteel) in verband met het gebruik van scholencomplex Norschoten voor het onderwijs aan Oekraïense vluchtelingen. Dit heeft hogere exploitatiekosten voor de gemeente tot gevolg.

333 Bibliotheek:

- Lagere baten van ongeveer € 80.000 (structureel) in verband met een gewijzigde huurovereenkomst, waarbij de afbakening van ruimtegebruik en verplichtingen omtrent onderhoudskosten geactualiseerd zijn en een kostprijsdekkende huurprijs is afgesproken.
- Lagere lasten van ongeveer € 50.000 (structureel) in verband met een gewijzigde huurovereenkomst, waardoor de subsidie lager uitvalt.

335 Sportaccommodaties:

- Lagere baten van ongeveer € 380.000 (structureel) in verband met het overgaan van de exploitatie van het dorps huis van Optisport naar een Stichting in 2021. Dit leidt overigens tot een voordeel bij beleidsproduct 336 Overige accommodaties (zie toelichting bij 336). Per saldo leiden de afgesproken huur en exploitatiebijdrage tot lagere huurinkomsten ter grootte van ongeveer € 20.000.
- Hogere lasten van € 40.000 (structureel) in verband met stijgende brandstofkosten voor het onderhoud op openbaar groen.
- Hogere lasten van € 10.000 (incidenteel) in verband met extra kosten voor een voertuig (maai-combinatie) ten behoeve van onderhoud aan sportvelden.

336 Overige accommodaties:

- Hogere baten van ongeveer € 360.000 (structureel) in verband met het overgaan van de exploitatie van het dorps huis van Optisport naar een Stichting in 2021 (zie ook de toelichting bij beleidsproduct 335 Sportaccommodaties).
- Hogere lasten en baten van ruim € 50.000 (incidenteel). De hogere baten in 2022 ontstaan door de verhuur van de locatie als GGD test- en vaccinatielocatie. Er zijn hogere lasten in verband met energiekosten die met ingang van 2021 voor rekening komen van de gemeente. Het structurele effect is nog niet duidelijk en wordt uitgewerkt richting de begroting 2023.

Overige afwijkingen zijn kleiner dan € 50.000 en minder dan 2% van het budget op het beleidsproduct. Deze worden niet toegelicht.

Grondexploitatie

Voor de laatste update van de grondexploitaties verwijzen we naar de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG), dat de onderlegger voor de cijfers in de Jaarrekening is.

Overige ontwikkelingen Programma 3

Herstelplan gemeentelijk deel Pastoriebos

Voor het gemeentelijk deel van het Pastoriebos in Voorthuizen is een proces voorbereid om samen met inwoners van Voorthuizen een herstelplan te ontwikkelen. Dit raadsvoorstel wordt op 6 juli aan u gepresenteerd en hierin worden ook de financiële consequenties van het participatieproces en het herstelplan inzichtelijk gemaakt. Omdat er eerst besluitvorming over dit proces en de financiële kaders nodig is, is het nog niet opgenomen in dit overzicht.

Programma 4. Bestuur en interne dienstverlening

Overzicht speerpunten Programma 4

Programma 1 heeft vijf speerpunten. Bij vier speerpunten zijn aandachtspunten gesignaleerd. Hieronder is weergegeven op welke gebieden deze aandachtspunten zijn gesignaleerd.

Inhoud

Financiën

Planning

Risico's

411 Raad

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Bewoners- en overheidsparticipatie in een netwerksamenleving

Op 20 april is het participatiebeleid besproken in de gemeenteraad. Daarin is opgenomen dat het beleid op 1 juli in werking treedt.

We voorzien dat inwerkingtreding van het participatiebeleid op 1 juli nog niet volledig mogelijk is. Dit in verband met:

- Ontwikkeltraject van medewerkers: We zijn gestart met de doorontwikkeling van de nodige competenties en vaardigheden, maar we zien ook dat er nog stappen gemaakt moeten worden in de komende maanden. Het is belangrijk dat het goed aansluit bij de ontwikkeling van het groeiplan.
- Werving voor benodigde rollen: Daarnaast zien we dat door de krapte op de arbeidsmarkt het vervullen van de benodigde rollen voor de uitvoering van het participatiebeleid vertraging oploopt.

De raad wordt hierover en over het nieuwe beoogde tijdsplan op korte termijn verder geïnformeerd middels een informerende memo.

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Dorpenbeleid

De kaders voor het dorpenbeleid bevinden zich als gevolg van het niet doorgaan van het herindelingsproces met Scherpenzeel in een heroriëntatie. Naar verwachting komt er in het derde kwartaal van dit jaar een herziene bestuursopdracht.

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Eigentijdse dienstverlening

Ten aanzien van de implementatie van zaakgericht werken is er een risico t.a.v. de (geplande) afronding ontstaan. Dit risico is ontstaan doordat de benodigde capaciteit organisatiebreed niet volledig geleverd kan worden conform besloten plan van aanpak. We treffen momenteel maatregelen om dit risico te beheersen.

In het eerste kwartaal van 2022 nemen we een grote druk waar op de kanalen balie en telefonie (klantcontactcentrum). Deze toegenomen vraag richt zich op de Leven & Reizen producten en wordt veroorzaakt door de gebruikelijke seizoenspiek op reis- en identiteitsproducten, de toename aan reisbewegingen van inwoners na twee jaar Corona, maar ook de inschrijvingen van gevluchte Oekraïners. Niet alleen leidt dit tot extra inzet van personeel, maar waar mogelijk ook extra inhuur alhoewel deze capaciteit vaak niet te verkrijgen is op de arbeidsmarkt. Deze druk op de operationele dienstverlening leidt tot oplopende wachttijden voor inwoners, maar werkt ook (vertragend) door in de uitvoering van meerdere projecten op het gebied van dienstverlening als het digitaliseren en optimaliseren van de diensten van Leven & Reizen, in de implementatie van zaakgericht werken en het verbeteren van de omnichannel bereikbaarheid waarvoor een deel van de operationele capaciteit moet worden vrijgespeeld.

422 Ondersteuning organisatie

Omschrijving

Inhoud Financiën Planning Risico's

Organisatieontwikkeling

In het groeiplan zijn de grote veranderopgaven voor de komende jaren opgenomen. Om deze opgaven te ondersteunen zijn er wijzigingen in de organisatiestructuur. Vanuit deze verandering ontstaan er in 2022 (en mogelijk) 2023 frictiekosten ("groeipijn"). In deze rapportage is een eerste inschatting opgenomen van deze frictiekosten.

Daarnaast zijn we in het 4^e kwartaal van 2021 gestart met de opgave "werken aan een krachtige bedrijfsvoering". Een van de onderliggende thema's is het 'sturen op arbeidskosten'. Hiermee willen we meer inzicht en grip krijgen, in de samenhang tussen formatie, bezetting en daaraan gerelateerde kosten en opbrengsten. Onderdeel van het groeiplan is deze formatie de komende jaren in evenwicht te brengen met de opgaven en ambities die Barneveld voorstaat. We maken hierbij een prognose voor de arbeidskosten richting het einde van het jaar 2022, rekeninghoudend met inzet van eigen medewerkers, benodigde inhuur en hiervoor beschikbare dekkingsmiddelen.

Net als in 2021 zien we dat er een grote krapte is op de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn de vacatures moeilijk in te vullen en nemen hiermee ook de werving en selectiekosten toe. En indien er geschikte kandidaten worden gevonden ligt de inschaling hoger dan waar in de begroting mee rekening is gehouden. Om wel zoveel mogelijk doelen te kunnen bereiken, ofwel realiseren, worden de (reguliere) werkzaamheden dus met relatief veel meer inhuur uitgevoerd. De inhuurtarieven zijn gemiddeld genomen sterk gestegen. Daarnaast is ook bij de begrotingsbehandeling 2022 duidelijk geworden dat de totale ambities en de beschikbare capaciteit erg knelt. Bovendien leidt de extra cao stijging van 2,4% die eind januari 2022 duidelijk is geworden tot een extra nadelig effect. Deze situatie leidt er toe dat we met de huidige inzichten in het komende jaar uitkomen op een verwacht tekort. In het financieel overzicht wordt dit nog kort uiteengezet.

Deze trend zal zich in 2023 en verder doorzetten. Daarnaast zijn er nog meer ontwikkelingen die van invloed zijn op de arbeidskosten, zoals de verdere cao-ontwikkeling, de mogelijke groei van de organisatie als gevolg van de groei van de gemeente, etcetera. Dit zijn we verder aan het verkennen. Bij de kaderbrief en het meerjarenperspectief en bij de de programmabegroting 2023 zullen we u hier nader over informeren.

Financieel overzicht Programma 4

bedragen x € 1.000

4. Bestuur en interne dienstverlening		Begroting 2022 Primitief	Begroting 2022 Actueel	Mutaties 1e I/S tussenrapportage	Begroting 2022 t/m 1e tussenrapportage
4.1 Bestuur	Baten	244	244	-	244
	Lasten	- 2.849	- 2.849	- 165 N IS	- 3.014
	Saldo	- 2.605	- 2.605	- 165 N IS	- 2.770
<i>Mutaties bij:</i>					
411 Raad	Saldo	- 1.044	- 1.044	- 165 N IS	- 1.209
412 B&W	Saldo	- 1.022	- 1.022	-	- 1.022
413 Bestuurlijke samenwerking	Saldo	- 539	- 539	-	- 539
4.2 Interne dienstverlening	Baten	1.847	1.847	12 V S	1.859
	Lasten	- 24.793	- 24.793	- 2.823 N IS	- 27.616
	Saldo	- 22.947	- 22.947	- 2.811 N IS	- 25.757
<i>Mutaties bij:</i>					
421 Beheer overige eigen gebouwen en grond	Saldo	- 917	- 917	2 V S	- 915
422 Ondersteuning organisatie	Saldo	- 22.029	- 22.029	- 2.813 N IS	- 24.842
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	Baten	105.430	105.430	4.062 V IS	109.492
	Lasten	2.791	2.791	367 V I	3.158
	Saldo	108.221	108.221	4.429 V IS	112.650
<i>Mutaties bij:</i>					
431 Treasury	Saldo	3.708	3.708	-	3.708
432 Belastingen	Saldo	17.262	17.262	542 V IS	17.804
433 Algemene uitkering	Saldo	85.629	85.629	3.487 V I	89.116

434 Overige baten en lasten	Saldo	494	494	400 V /	894
436 Werken voor derden	Saldo	1.129	1.129	-	1.129
Saldo van baten en lasten Programma 4		82.669	82.669	1.453 V IS	84.123

Financiële toelichting

4.1 Bestuur

In totaal is er een budgetbijstelling op de lasten van € 165.000 (nadeel) in 2022. Hiervan is € 107.000 (nadeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

411 Raad:

- Hogere lasten van € 60.000 (incidenteel) op basis van de motie Oekraïne, aangenomen in de raadsvergadering van maart. € 1,- per inwoner is gedoneerd aan giro 555.
- Hogere lasten van ongeveer € 50.000 in 2022 en € 110.000 (structureel) vanaf 2023 in verband met de uitbreiding van de formatie griffie per 1 augustus 2022, op basis van het raadsvoorstel griffiegroeiplan.
- Hogere lasten van € 30.000 (incidenteel) in verband met hogere accountantskosten dan begroot in verband met meerwerk SISA, Covid-19 en meerwerk organisatie.
- Hogere lasten van ongeveer € 20.000 (incidenteel) in verband met een burgerraadpleging voor de profielschets van de burgemeester en begeleiding van de vertrouwenscommissie voor de vacature van burgemeester.
- Hogere lasten van ongeveer € 20.000 (incidenteel) ten behoeve van een 'Bladermuur' met informatie over de historie van raad en college.

4.2 Interne dienstverlening

In totaal is er een budgetbijstelling op de lasten van € 2.811.000 (nadeel) in 2022. Hiervan is € 1.942.000 (nadeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

422 Ondersteuning organisatie

- Hogere lasten van ongeveer € 2.670.000 (waarvan € 1.770.000 structureel) in verband met de prognose van de arbeidskosten voor de ambtelijke organisatie in 2022. Omdat de sturing op arbeidskosten door de gehele begroting (programma's) loopt is hier in het kader van transparantie een integrale toelichting opgenomen. Zoals bij het speerpunt organisatieontwikkeling vermeld verwachten we in 2022 - met de huidige inzichten - op een tekort uit te komen bij de arbeidskosten. Dit gaat om:
 - een tekort van *per saldo* € 1,8 miljoen in 2022 en € 1,7 miljoen vanaf 2023.
 - Deze overschrijding is te verklaren door een aantal oorzaken. In de begroting is rekening gehouden met vaste formatie en een minimale flexibele schil. De (huidige) arbeidsmarkt laat een verschuiving zien van vaste dienstverbanden naar zzp's. Bovendien staat ook de inschaling van (nieuwe) medewerkers onder druk en is er extra CAO-stijging die eind januari 2022 duidelijk is geworden. In dit bedrag is naast de hogere kosten ook rekening gehouden met een aantal dekkingsmogelijkheden. Zo ontvangen we in 2022 ongeveer € 0,5 miljoen voor de voorbereidingen voor de herindeling met Scherpenzeel. Omdat deze voorbereiding in 2021 vertraging opleverde in diverse werkzaamheden, wordt voorgesteld om dit bedrag in 2022 dan ook in te zetten voor het dekken van het tekort op de arbeidskosten. Ook is er een aantal SiSa gerelateerde budgetten van het Rijk beschikbaar, de inzet van de reserve Tozo en enkele budgetoverhevelingen die bij de jaarrekening 2021 zijn voorgesteld. Door meer te sturen op arbeidskosten en door bovenstaande aanpassingen brengen we de begroting en werkelijkheid meer in evenwicht.
 - Daarnaast hebben we een eerste inschatting gemaakt van de mogelijke frictiekosten als gevolg van het groeiplan in 2022 van € 0,8 miljoen.
 - Ook zien we in verband met de krapte op de arbeidsmarkt een stijging in de werving- en selectiekosten van € 65.000.
- Hogere lasten van ongeveer € 140.000 (structureel) in verband met de implementatie en uitvoering van de wet open overheid. Dit wordt gedekt door de middelen die in de meicirculaire 2021 vanaf 2022 door het Rijk zijn toegekend voor de implementatie en uitvoering. Dit betreft zowel incidentele middelen tot en met 2026, als structurele middelen.
- Hogere lasten van € 20.000 (structureel) in verband met gestegen energiekosten.
- Hogere baten van ruim € 10.000 (structureel) in verband met gestegen huurinkomsten van het hulpverleningscentrum.

4.3 Algemene dekkingsmiddelen

In totaal is er een budgetbijstelling op de lasten van € 4.429.000 (voordeel) in 2022. Hiervan is €

135.000 (voordeel) structureel.

De budgetbijstelling bestaat voornamelijk uit de volgende mutaties:

432 Belastingen:

- Hogere baten van € 440.000 (incidenteel) in verband met hogere opbrengsten uit OZB-aanslagen voor woningen en niet-woningen. In 2022 zien we hogere opbrengsten dan begroot. Het structurele effect wordt verder uitgewerkt richting de begroting 2023. Voor zover hierin een trend zichtbaar is zal dit effect in de begroting 2023 verwerkt worden.
- Hogere baten van € 135.000 (structureel) bij de opbrengsten forensenbelasting, in verband met een stijging van het aantal (bij de gemeente bekende) recreatieve objecten.
- Hogere lasten van ruim € 30.000 (incidenteel) in verband met een formatieuitbreiding voor WOZ-taxaties en het functioneel beheer. De noodzaak tot deze uitbreiding wordt ondersteund door de opmerkingen van de Waarderingskamer. De beoogde ingangsdatum van de vacature is 1 oktober 2022, wat neerkomt op een benodigd budget van € 33.000 in 2022 (€ 97.000 op jaarbasis). Als Barneveld de Scherpenzeelse taken kan overnemen, wordt de uitbreiding structureel uit de te ontvangen bijdrage uit Scherpenzeel gedekt. Duidelijkheid omtrent de overname wordt in de loop van 2022 verwacht.

433 Algemene uitkering:

De effecten van de septembercirculaire 2021 zijn voor 2021 verwerkt in de maandrapportage oktober. Bij de programmabegroting 2022 is ervoor gekozen om terughoudend te begroten. Het structurele effect is daarom slechts voor een deel meegenomen in deze begroting 2022. Nu het structurele effect definitief is kan het overige deel verwerkt worden in de meerjarenbegroting. Daarnaast is afgelopen december de decembercirculaire 2021 verschenen. Ook de effecten uit deze circulaire worden nu verwerkt in de begroting.

In de middelen die Barneveld ontvangt vanuit de algemene uitkering wordt onderscheid gemaakt in het effect op de algemene middelen en op de taakmutaties en integratie-uitkeringen. Bij deze laatste categorieën staat er doorgaans een taak tegenover de middelen. Zodoende hebben deze een neutraal effect op het begrotingssaldo. De effecten van deze mutaties zijn in deze tussenrapportage verwerkt op de verschillende beleidsproducten. In een aantal gevallen is bij deze tussenrapportage nog niet helder hoe invulling wordt gegeven aan de taakmutaties. Deze taakmutaties worden in deze tussenrapportage neutraal verwerkt op het beleidsproduct 433 Algemene uitkering.

De belangrijkste effecten van de septembercirculaire waren:

- Toekenning van extra middelen voor Jeugdzorg ad € 4,1 miljoen in 2022 conform gemaakte afspraken met het Rijk. Dit is voor een deel al structureel vertaald middels een stelpost van € 2,4 miljoen in 2023, aflopend naar € 2 miljoen in 2025.
- Daarnaast heeft een positieve ontwikkeling van het accres en de verschillende maatstaven een structureel positief effect.
- Daarnaast is er in 2022 een eenmalig voordeel van ongeveer €770.000,- vanwege het vervallen van de opschalingskorting in verband met coronasteun richting gemeenten.

De positieve ontwikkeling van het accres was voor de helft reeds verwerkt in de programmabegroting. Bij deze tussenrapportage wordt nog een voordeel verwerkt van € 3,1 miljoen in 2022, € 1,6 miljoen in 2023, € 1,3 miljoen in 2024 en € 1,2 miljoen in 2025. De decembercirculaire 2021 heeft slechts een beperkt positief effect op de algemene middelen van ongeveer € 0,1 miljoen in 2022.

Effect september- en decembercirculaire 2021	2022	2023	2024	2025
Mutatie algemene middelen septembercirculaire	3.083.000	1.573.000	1.272.000	1.203.000
Mutatie algemene middelen decembercirculaire	108.000			
Neutrale mutaties septembercirculaire	-15.000	-18.000	-21.000	-27.000
Neutrale mutaties decembercirculaire	311.000	231.000	231.000	234.000
Totaal	3.487.000	1.786.000	1.482.000	1.410.000

De eerste week van april is vanuit het ministerie van BZK de maartbrief gepubliceerd met daarin informatie over het financiële effect van het regeerakkoord in het accres en de opschalingskorting. Deze maartbrief heeft niet de status van een circulaire en is derhalve nog niet financieel vertaald in deze tussenrapportage. De maartbrief geeft een voorlopig positief beeld, met daarbij de belangrijke kanttekening dat een deel van het extra accres nodig is om de effecten van loon- en prijsstijgingen op te vangen. Er heerst daarnaast nog een onzeker beeld over hoe de gemeentefinanciën zich in de komende jaren gaan ontwikkelen. De financiële effecten worden uiteindelijk verwerkt in de meicirculaire 2022. De uitkomsten worden verwerkt in de 2e tussenrapportage 2022.

434 Overige baten en lasten:

- Lagere lasten van € 400.000 (incidenteel) in verband met de actualisatie van kapitaallasten. Zoals in de jaarrekening 2021 ook is aangegeven, heeft een aantal investeringen in 2021 vertraging opgelopen en deze zijn daarom nog niet in 2021 afgerond. Dat betekent dat de kapitaallasten die daarvoor waren begroot incidenteel in 2022 vrijvallen. De verwachting is dat deze investeringen in 2022 worden afgerond en dat de kapitaallasten vanaf 2023 starten.

Overige afwijkingen zijn kleiner dan € 50.000 en minder dan 2% van het budget op het beleidsproduct. Deze worden niet toegelicht.

Overige ontwikkelingen Programma 4

Tijdelijke subsidieregeling compensatie OZB

Op basis van een motie in de gemeenteraad is er voor 2020 en 2021 een 'Tijdelijke subsidieregeling gedeeltelijke compensatie OZB sport- en muziekverenigingen met eigen vastgoed gemeente Barneveld'. Eind 2021 zou dit worden geëvalueerd. Deze evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden. Een besluit voor compensatie in 2022 is daarom nog niet genomen. De evaluatie volgt alsnog, waarna een besluit voor 2022 kan worden genomen.

Bijlage voortgang bezuinigingsmaatregelen

Maatregelen Programmabegroting 2022	2022	2023
	Begroot	Begroot
1. Incidentele begrotingsruimte	250	
2. Trainingen binnen sociaal domein	18	
3. Toerekening kosten aan projecten	60	
4. Onderhoud buitenruimte	95	
5. Organisatie	1.403	
6a. Oostelijke rondweg	1.000	
6b. Infrastructurele maatregelen (oa Westelijke rondweg)	300	
7. Verhogen inkomsten		
- <i>Verhoging leges huwelijken</i>	15	
- <i>Verhoging OZB</i>	-	271
- <i>Verhoging forensenbelasting (1%)</i>	10	
- <i>Hondenbelasting</i>	35	
- <i>Verhoging leges bij legalisatie nav handhavingszaken</i>	100	
- <i>Kabels en leidingen</i>	48	
8. Business cases		PM
TOTAAL	3.333	271

In de programmabegroting 2022 zijn bovenstaande maatregelen opgenomen. De verwachting is nog steeds dat deze taakstelling op (vrijwel) alle onderdelen realistisch is en in 2022 wordt behaald.

We schetsen alleen een kanttekening bij de taakstelling van 1,4 miljoen op de organisatie. Van deze taakstelling is inmiddels de helft - 0,7 miljoen - behaald. De overige 0,7 miljoen betreft een taakstelling op personeel en inhuur, met onder andere de doelstelling om efficiënter te gaan werken. Terwijl wij werken aan deze doelstelling zien we - zoals ook geschetst in de tussenrapportage - ontwikkelingen in de werkdruk en personeelsbezetting. Momenteel zijn wij daarom bezig met het analyseren van de werkvoorraad en het personeelsbestand. Zodra we de analyse hebben afgerond kunnen we een beter beeld schetsen van de haalbaarheid van de taakstelling. We verwachten de uitkomsten mee te nemen in de tweede tussenrapportage 2022 en de begroting 2023.